

Sygn. akt: III AUa 1458/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSA Lucyna Guderska

Protokolant: st.sekr.sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 r. w Łodzi

sprawy **H. Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 czerwca 2013 r., sygn. akt: VIII U 244/13;

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu

w Ł. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

III AUa 1458/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie ubezpieczonej H. Ś. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 19 grudnia 2012 roku odmawiającej ubezpieczonej prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczona, urodzona (...) złożyła w organie rentowym wnioski o przyznanie emerytury w dniu 9 listopada 2012 roku. W dacie składania wniosku pozostawała w zatrudnieniu w ramach stosunku pracy. W okresie od 24 stycznia 1979 roku do 30 czerwca 2000 roku była zatrudniona w Zespole (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku technika dentystycznego. Praca technika dentystycznego polegała na produkcji i przetwórstwie tworzyw sztucznych i wosku. Pracodawca wystawił ubezpieczonej świadectwo potwierdzające wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na stanowisku technika dentystycznego w okresach od 1 czerwca 1979 roku do 21 sierpnia 1983 roku, od 6 września 1983 roku do 16 listopada 1986 roku, od 17 listopada 1989 roku do 3 czerwca 1991 roku i od 1 września 1992 roku do 31 grudnia 1998 roku, stale i w pełnym wymiarze czasu, wymienione w wykazie A działu IV poz. 17 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 roku (Dz. Urz. M.Z. i O.S. Nr 8/1983 poz. 40) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu (...).

Przerwy w wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, w szczególności okresy niewykonywania pracy, za które wnioskodawczyni otrzymała wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego zostały wyłączone przez zakład pracy z powyższego okresu, a wnioskodawczyni nie posiada innych okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach przypadających przed 31 grudnia 1998r.

Wnioskodawczyni posiada 20 letni staż pracy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku, w tym przez okres 14 lat, 10 miesięcy i 19 dni wykonywała pracę w szczególnych warunkach. H. Ś. nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nadal pozostaje w stosunku pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że ubezpieczona nie spełnia warunków do przyznania jej emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W ocenie sądu pierwszej instancji organ rentowy prawidłowo uwzględnił na podstawie świadectwa wykonywania pracy przez ubezpieczoną w szczególnych warunkach jedynie 14 lat, 10 miesięcy i 19 dni, gdyż brak jest podstaw do zaliczania innych okresów na przykład okresu przebywania na urlopie macierzyńskim, który nie podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach na podstawie art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W apelacji ubezpieczona zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi, że jest dla niej krzywdzący. Wniosła o ponowne rozpoznanie sprawy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja jest uzasadniona i skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Skarżąca w przedmiotowej sprawie ubiega się o emeryturę na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). W myśl art. 184 ust. 1 powołanej ustawy ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (to jest 1 stycznia 1999 roku), osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn oraz osiągnęli okresy składkowe i nieskładkowe od których zależy prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy (tj. w tym przypadku 25 lat dla mężczyzn). Dotychczasowe przepisy, o których mowa w art. 184 ustawy, to przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku o w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43, z późn. zm.), stosowane w zakresie wskazanym w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dodatkowym warunkiem nabycia prawa jest nieprzystąpienie do otartego funduszu emerytalnego. Nadto w dacie składania wniosku warunkiem nabycia prawa do emerytury na podstawie wyżej wymienionego przepisu było rozwiązanie stosunku pracy. Od 1 stycznia 2013 roku spełnienie tego warunku nie jest wymagane. Wszystkie wyżej wymienione warunki, od których prawo zależy muszą być spełnione łącznie, przy czym warunki dotyczące ogólnego stażu ubezpieczenia (okresy składkowe i nieskładkowe) oraz okresów pracy w szczególnych warunkach ocenia się według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku. Sąd pierwszej instancji orzekając w przedmiotowej sprawie skupił się jedynie na zbadaniu tylko jednej z przesłanek, od których zależy prawo do emerytury na podstawie powołanego wyżej przepisu, uznając że jedyną sporną przesłanką w rozpoznawanej sprawie jest staż pracy ubezpieczonej w szczególnych warunkach. Przy czym przy badaniu spełnienia przez ubezpieczoną tego warunku Sąd Okręgowy procedował z naruszeniem art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poprzez zastosowanie tego przepisu do skarżącej w przedmiotowej sprawie. W utrwalonym już orzecznictwie judykatury przyjęto pogląd, że art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma zastosowania do osób, które spełniły warunki stażowe do nabycia emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 tej ustawy do dnia 31 grudnia 1998 roku. Przepis ten ma zastosowanie wyłącznie do osób, które nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 32 ustawy po 1 stycznia 2004 roku, to jest po wprowadzeniu do art. 32 ustawy ustępu 1a. Natomiast art. 184 powoływanej ustawy stanowi samodzielną podstawę nabycia emerytury dla osób, które w dniu wejścia w życie ustawy spełniały warunki stażowe do uzyskania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, lecz nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego. Dlatego też na pełną aprobatę zasługuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z

dnia 23 kwietnia 2010 roku wydanym w sprawie II UK 313/09, zgodnie z którym osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 roku okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 roku (OSNP 2011/19-20/260). Dlatego też jednoznacznie należy stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie nie było podstaw do odliczania skarżącej od okresów pracy w szczególnych warunkach okresów, o których mowa w art. 32 ust. 1a powoływanej ustawy. To stanowisko jednak nie przesądza o prawie skarżącej do świadczenia określonego w art. 184 ust. 1 ustawy, gdyż Sąd Okręgowy nie zbadał, czy ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 roku spełniała przesłankę ogólnego stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury, uznając, że spełnienie tej przesłanki przez ubezpieczoną jest bezsporne. Tymczasem z akt emerytalnych ZUS wynika, że ubezpieczona udokumentowała 15 lat, 2 miesiące i 27 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 7 miesięcy i 26 dni okresów nieskładkowych, a zatem nie ma wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy uznał, że ubezpieczona ma wymagane okresy składkowe i nieskładkowe poprzez uznanie, że ubezpieczona po osiągnięciu 16 roku życia pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. Zważyć jednak należy, że prawo do emerytury nie zależy od uznania organu rentowego, lecz od rzeczywistego spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich przesłanek ustawowych. Stąd też, mimo niekwestionowania przez organ rentowy, że skarżąca ubezpieczona spełnia warunki ogólnego stażu ubezpieczenia, od którego prawo do emerytury zależy, Sąd Okręgowy winien przeprowadzić z urzędu dowody na okoliczność pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców, to jest winien przesłuchać świadków, których pisemne zeznania znajdują się w aktach emerytalnych ubezpieczonej. Ich lakoniczne zeznania złożone na piśmie nie pozwalają na dokonanie oceny tych zeznań, a nadto sąd winien kierować się zasadą bezpośredniości.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 4 kpc należało orzec, jak w sentencji.

Sędziowie: Przewodniczący: